

Հաստատում եմ՝
Դպրոցի տնօրեն՝

/Ք.Գալստյան/

2023-2024 ուստարի
ՀՀ Արմավիրի մարզ
«Բաղրամյանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ
Շախմատ
3-րդ դասարան
Ուսուցչուհի՝ Շ.Պետրոսյան
Շաբաթական՝ 2 ժամ, ընդ.68 դ/ժ

Քննարկվել է մասնախմբի թիվ — նիստում
Մասնախմբի նախագահ՝ /Գ.Ավագյան/

Ստուգված է:
Ուսումնական գծով փոխտնօրեն՝

/Ռ.Գասպարյան/

ՇԱԽՄԱՏ 3-րդ դասարան , 68 դասաժամ

ԴԱ Ս	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Սովորողը կարողանում է...	ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՏԵՏԻ
1	Մատային դիրքերի ստեղծում	Սովորողների մոտ ձևավորել մատային դիրքեր ստեղծելու կարողություն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 3-ից ավելի խաղաքարեր:	Գիրք էջ4-6 Տեսք էջ.3-4
2	Մատային դիրքերի ստեղծում			Գիրք էջ4-6 Տեսք էջ.3-4
3	Թվային գլուխկոտրուկներ	Սովորողների մոտ ձևավորել թվային գլուխկոտրուկներ լուծելու կարողություն:	Լուծել թվային գլուխկոտրուկներ՝ համադրելով խաղաքարերի հարվածները:	Գիրք էջ7-9 Տեսք էջ 5-6
4	Թվային գլուխկոտրուկներ			Գիրք էջ7-9 Տեսք էջ 5-6
5	Սկզբնախաղ	Վերհիշել և ամրապնդել սկզբնախաղի հիմունքները:	Ներկայացնել և մեկնաբանել սկզբնախաղի հիմունքները:	Գիրք էջ10-11 Տեսք էջ 7

6	Գործնական խաղ	Անցկացնել դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ,գրագետ խաղ` կիրառել սկզբնախաղի հիմունքները:	
7	Դիքի գնահատում	Ուսուցանել դիքի գնահատումը:	Գնահատել դիքը ըստ 4 բաղադրիչների:	Գիրք էջ12-15 Տետր էջ 8-9
8	Դիքի գնահատում	Ուսուցանել դիքի գնահատումը:	Գնահատել դիքը ըստ 4 բաղադրիչների:	Գիրք էջ12-15 Տետր էջ 8-9
9	Նյութական առավելություն և որակ	Ուսուցանել որակի առավելության իրացման ուղիները:	Մեկնաբանում է որակի առավելության իրացման ուղիները:	Գիրք էջ16-17 Տետր էջ 10
10	Նյութական առավելության իրացում	Ուսուցանել նյութական առավելության իրացման ուղիները:	Մեկնաբանում է նյութական առավելության իրացման ուղիները:	Գիրք էջ18 Տետր էջ 11
11	Մարտավարական հնարք: Զոհաբերություն	Ձևավորել այլընտրանքային և բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիքը, որոնել և գտնել այլ ընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ19 Տետր էջ12
12	Մարտավարական հնարք; Երկու փղերի	Ձևավորել այլ ընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն	Գնահատել և վերլուծել դիքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ`	Գիրք էջ20

	զոհաբերություն	սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	կիրառել մարտավարական հնարքը:	Տեսք էջ 13
13	Մարտավարական հնարք: Ճեղքում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառել մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ21-23 Տեսք էջ 14-15
14	Մարտավարական հնարք: Ճեղքում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառել մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ21-23 Տեսք էջ 14-15
15	Միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները	Վերհիշել և ամրապնդել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Ներկայացնել և մեկնաբանել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Գիրք էջ24 Տեսք էջ 16
16	Գործնական խաղ	Անցկացնել դաս-մրցույթ գործնական թիմային խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել միջնախաղի և	Վարել ազնիվ, գրագետխաղ՝ կիրառել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	

		վերջնախաղի հիմունքները:		
17	Զինվորային վերջնախաղ՝ քառակուսու կանոնը	Ուսուցանել քառակուսու կանոնը: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ25-26 Տեսք էջ 17-18
18	Զինվորային վերջնախաղ՝ սատարման դաշտեր և քայլի հերթի կարևորությունը	Ուսուցանել սատարման դաշտերի և քայլի հերթի կարևորությունը:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ27-30 Տեսք էջ 19-22
19	Զինվորային վերջնախաղ՝ սատարման դաշտեր և քայլի հերթի կարևորությունը	Ուսուցանել սատարման դաշտերի և քայլի հերթի կարևորությունը:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ27-30 Տեսք էջ 19-22
20	Մարտավարական հնարք: Անպաշտպան խաղաքար	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնք և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ31-32 Տեսք էջ 23-24
21	Մարտավարական հնարք: Անպաշտպան խաղաքար	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:		Գիրք էջ31-32 Տեսք էջ 23-24
22	Մարտավարական հնարք: Պաշտպանի վերացում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնք և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝	Գիրք էջ33 Տեսք էջ 25

		Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	կիրառելով մարտավարական հնարքը:	
23	Վերջնախաղ՝ մատ թագուհիով	Ուսուցանել թագուհիով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել թագուհու և արքայի համագործակցային քայլերը:	Գիրք էջ34-37 Տեսք էջ 26-27
24	Վերջնախաղ՝ մատ թագուհիով			Գիրք էջ34-37 Տեսք էջ 26-27
25	Մարտավարական հնարք: Բաց շախ	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ38 Տեսք էջ 28
26	Մարտավարական հնարք: Բաց շախ			Գիրք էջ38 Տեսք էջ 28
27	Մարտավարական հնարք: Բաց հարձակում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ:	Գիրք էջ39 Տեսք էջ 29

28	Մարտավարական հնարք: Բաց հարձակման նախապատրաստում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ40-41 Տետր էջ 30-31
29	Մարտավարական հնարք: Բաց հարձակման նախապատրաստում	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:		Գիրք էջ40-41 Տետր էջ 30-31
30	Զինվորային վերջնախաղ` զինվորների մրցավազք	Ուսուցանել զինվորային մրցավազք թեման:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ42-46 Տետր էջ 32-35
31	Զինվորային վերջնախաղ` զինվորների մրցավազք	Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:		Գիրք էջ42-46 Տետր էջ 32-35
32	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ` կիրառելով խաղի հիմունքները:	
33	Խուսափում պատից	Վերհիշել և ամրապնդել «պատ»-ը:	Մեկնաբանել պատը, ցույց տալ, թե ինչպես խուսափել «պատ»-ից:	Գիրք էջ47-48 Տետր էջ 36
34	Նախագծային աշխատանքի ներկայացում	Ձևավորել թիմային աշխատանքի կատարման հմտություններ, համագործակցային հմտություններ	Կատարել իրեն հանձնարարված աշխատանքը, համագործակցել խմբի մյուս անդամների հետ:	

35	Մատ մեկ նավակով	Ուսուցանել նավակով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի ուղիները:	Գիրք էջ49-51 Տետր էջ 37
36	Մատ մեկ նավակով	Ուսուցանել նավակով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի ուղիները:	Գիրք էջ49-51 Տետր էջ 37
37	Մատ երկու փղով	Ուսուցանել երկու փղով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել երկու փղի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի ուղիները:	Գիրք էջ52-55 Տետր էջ 38-40
38	Մատ երկու փղով			Գիրք էջ52-55 Տետր էջ 38-40
39	Շախմատային մանրաքանդակներ	Զնավորել գեղագիտական ճաշակ սովորողների մոտ, ամրապնդել սկզբնախաղային գիտելիքները	Մեկնաբանել սխալները, գտնել և ցույց տալ լավագույն քայլերը:	Գիրք էջ56-58 Տետր էջ 41-42
40	Շախմատային մանրաքանդակներ			Գիրք էջ56-58 Տետր էջ 41-42
41	Երկքայլանի մատային խնդիրներ	Ամրապնդել շախ, մատ, պատ թեմաները՝ երկքայլանի խնդիրների լուծմամբ	Լուծել երկքայլանի խնդիրներ:	Գիրք էջ59-62 Տետր էջ 43-44
42	Ռազմավարություն. Ծրագիր(պլան)	Ուսուցանել ծրագիր (պլան) կազմելու առանձնահատկությունները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ծրագիր (պլանը),	Գիրք էջ63 Տետր էջ 45

		Քննարկումների միջոցով ձևավորել պլանավորելու հմտություն սովորողների մոտ: Ձևավորել ավգորիթմային մտածողություն:	ներկայացնել այն:	
43	Ռազմավարություն: Խաղաքարերի վերադասավորումներ	Ուսուցանել վերադասավորումներ (մանևր) թեման: Ամրապնդել պլանավորումը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ծրագիր (պլանը) և վերադասավորումը, ներկայացնել այն:	Գիրք էջ64-65 Տետր էջ 46-47
44	Մարտավարական հնարք: Կրկնակի շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ66-67 Տետր էջ 48
45	Վերջնախաղ թագուհին զինվորի դեմ	Ուսուցանել թագուհին զինվորի դեմ վերջնախաղերի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել թագուհու և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ68-73 Տետր էջ 49-52
46	Վերջնախաղ թագուհին զինվորի դեմ			Գիրք էջ68-73 Տետր էջ 49-52
47	Գործնական խաղ	Անցկացնել դաս-մրցույթ գործնական	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ: Կիրառել	

		թիմային խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել պլանավորելու և խաղաքարերը վերադասավորելու կարողությունները:	պլանավորելու և խաղաքարերը վերադասավորելու գիտելիքները:	
48	Ռազմավարություն: Գրոհի կազմակերպում արքայի վրա	Ուսուցանել գրոհի կազմակերպման ուղիները:	Գնահատել դիրքը, կազմել գրոհի պլան, մեկնաբանել այն:	Գիրք էջ74 Տեսք էջ 53
49	Ռազմավարություն Գրոհի կազմակերպում թույլ դաշտերով	Ուսուցանել թույլ դաշտերից օգտվելու տեխնիկան:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Ցույց տալ թույլ դաշտերը, դրանք օգտագործելու ուղիները:	Գիրք էջ75 Տեսք էջ 54
50	Ռազմավարություն; Գրոհի կազմակերպում բաց գծերով	Ուսուցանել բաց գծերից օգտվելու տեխնիկան:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Ցույց տալ բաց գծերը, դրանք օգտագործելու ուղիները:	Գիրք էջ76-77 Տեսք էջ 55
51	Գործնական խաղ	Անցկացնել դաս-մրցույթ գործնական թիմային խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել գրոհելու կարողությունները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ: Կիրառել պլանավորելու և գրոհելու գիտելիքները:	
52	Զինվորային վերջնախաղ` կրկնակի սպառնալիք արքայով	Ուսուցանել կրկնակի սպառնալիք արքայով թեմայի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել արքայի և զինվորի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ78-79 Տեսք էջ 56

53	Մարտավարական հնարք: Կապ	Ամրապնդել «կապ» հնարքը ստեղծելու հմտություն	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ80-81 Տեսք էջ 57
54	Մարտավարական հնարք: Կապ			Գիրք էջ80-81 Տեսք էջ 57
55	Մարտավարական հնարք: Ինքնագոհ նավակ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլիրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ82-83 Տեսք էջ 58
56	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել սխալները վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
57	Ռազմավարություն Պաշտպանություն	Ուսուցանել պաշտպանվելու երկու միջոցները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Ցույց տալ պաշտպանվելու ուղիները:	Գիրք էջ84-85 Տեսք էջ 59

58	Մարտավարական հնարք: Թունավոր զինվոր	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ խրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ86 Տեսք էջ 60
59	Մարտավարական հնարք. Ջրադաց	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ խրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլ ընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ87-88 Տեսք էջ 61
60	Նախագծային աշխատանքի ներկայացում	Ձևավորել թիմային աշխատանքի կատարման հմտություններ, համագործակցային հմտություններ	Կատարել իրեն հանձնարարված աշխատանքը, համագործակցել խմբի մյուս անդամների հետ:	
61	Երկբայլանի խնդիր- զուխկոտրուկներ	Ամրապնդել շախ, մատ, պատ թեմաները` երկբայլանի խնդիրների լուծմամբ	Լուծել խնդիրներ, մտքում մտապահելով փոփոխվող դիրքը:	Գիրք էջ89-91 Տեսք էջ 62-65

62	Երկքայլանի խնդիր- զլուխկոտրուկներ	Ամրապնդել շախ, մատ, պատ թեմաները՝ երկքայլանի խնդիրների լուծմամբ	Լուծել խնդիրներ, մտքում մտապահելով փոփոխվող դիրքը:	Գիրք էջ89-91 Տետր էջ 62-65
63	Դիրքերի համեմատում	Ձևավորել մտապահելու կարողություն, մտքում գործողություններ կատարելու կարողություն	Գտնել դիրքերի տարբերությունները:	Գիրք էջ92-93 Տետր էջ 66-67
64	Շախմատի աշխարհի չեմպիոններ	Ներկայացնել շախմատի աշխարհի չեմպիոններին:	Թվարկել աշխարհի չեմպիոններին: Պատմե լիետաքրքիր դրվագներ նրանց մասին:	Գիրք էջ94-97 Տետր էջ 68-69
65	Գործնական խաղ	Անցկացնել: Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել սխալները վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ,գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
66	Ամփոփում			
67	Ամփոփում			
68	Ամփոփում			